

I.ULUSLARARASI İŞ ETİĞİ KONGRESİ

İŞ ETİĞİNE STRATEJİK YAKLAŞIM:

ETİK LİDERLİĞİN ROLÜ

I. INTERNATIONAL BUSINESS ETHICS CONGRESS

A STRATEGIC APPROACH TO THE BUSINESS ETHICS:

THE ROLE OF ETHICAL LEADERSHIP

21 Eylül 2012, Cuma
21 September 2012, Friday

Yer: TOBB Konferans Salonu
Place: Conference Hall of TOBB

10:00-11:30 : Açılış Konuşmaları
Opening Speeches

- ✓ **M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU**, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı (TOBB) /President of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB)
- ✓ **Nail SANLI**, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Başkanı (TÜRMOB) /President of the Union of Chambers of Certified Public Accountants and Sworn-in Certified Public Accountants of Turkey (TÜRMOB)
- ✓ **Hayati YAZICI**, Gümrük ve Ticaret Bakanı/Republic of Turkey Ministry of Customs and Trade
- ✓ **Beşir ATALAY**, Başbakan Yardımcısı/Vice Prime Minister of Turkey

11:30-12:30 : **Etik: Riskten Stratejiye**
Business Ethics: From Risk To Strategy

Moderatör, Moderator:

- ✓ **Prof. Dr. Güven SAK**, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) İcra Direktörü & TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektör Vekili/*Managing Director of the Economic Policy Research Foundation of Turkey (TEPAV) & Vice Rector of TOBB University of Economics and Technology*

Ana Konuşmacı, Key Note Speaker :

- ✓ **Prof. Dr. Günter VERHEUGEN**, Viadrina Üniversitesi Onursal Profesörü, Avrupa Birliği'nin Genişlemeden Sorumlu Eski Komiseri/*Honorary Professor at the European University Viadrina, Former Commissioner of the European Union for Enlargement*

Etik: Riskten Stratejiye

İş Etiği öteden beri işletmelerin iç kontrol sistemlerini bir risk faktörü olarak değerlendirmektedir. Ancak günümüzün başarılı işletmeleri etiği bir riski faktörü olmakla birlikte, iş hayatında her düzeyde ortaya çıkabilecek etik problemleri önlemek amacıyla şirket vizyonu, misyonu ve şirket değerlerinin bir parçası olarak tanımlayarak işletme stratejisine entegre etmişlerdir. Buna bağlı olarak iş etiğini genel stratejinin bir parçası olarak da işletmenin “etik stratejisi” altında formüle etmişlerdir. Bu şekilde iş etiği şirketlerde her düzeyde yaygın kılınmak üzere sürekli geliştirilen bir hal alabilecek, etik problemlere oluşmadan müdahale edilme şansı bulunabilecektir. Modern işletmeciliğin sosyal sorumluluk, kurumsal yönetim ilkeleri gibi tamamlayıcı unsurları da etik stratejinin oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Business Ethics: From Risk to Strategy

All along business ethics consider the internal systems of the managements as a risk factor. However, today's successful businesses, as well as considering ethics as a risk factor, integrated the ethics to the management strategy by identifying it as a part of company vision, mission and moral to prevent every kind of problems in business life. According to this they formulated the business ethics as a part of general strategy under the name of "ethics strategy". In this manner business ethics will be able to become common and improvable and the ethics problems will be able to be interfered before they become a real problem. The supplementary components of modern administration as social responsibility and institutional management principles contribute to the evolution of ethical strategy.

12:30-14:00 : **Öğle Yemeği**
Lunch Break

14:00-16:00 : **İşletmelerde Etik**
Ethical Leadership at Companies

Oturum Başkanı, Session Chair:

- ✓ **Prof. Dr. Serdar SAYAN**, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü/Dean of the Graduate School of Social Sciences, *TOBB University of Economics and Technology*

Yönetim Kurulunun Etik Liderliği
Ethical Leadership of the Board

- ✓ **Müjdat KEÇECİ**, Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı / *President of the Board, Denizli Chamber of Industry*

CEO'nun Etik Liderliği
Ethical Leadership of the CEO

- ✓ **Murat Sungur BURSA**, Zorlu Enerji Grubu Eski Başkanı/*Former President, Zorlu Energy Group*

Ortakların Etik Liderliği
Ethical Leadership of Partners

- ✓ **Derya PALA**, Deryum Derya Tavukçuluk İşletmesi San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi/*Member of the Board, Deryum Inc.*

KOBİ'lerde Etik Liderlik
Ethical Leadership of SMEs

- ✓ **Tahir BÜYÜKHELVACIGİL**, Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı,/*President of the Board, Konya Chamber of Industry*

İşletmelerde Etik

Etik liderlik konusu bu oturumda işletme düzeyinde ele alınmaktadır. İş hayatında iş etiğinin stratejik bir bakış açısıyla yönetilmesi ve güçlendirilmesinin mikro düzeyde işletmeler bazında etik liderliğe ihtiyaç duyması kaçınılmazdır. Bu oturumda her büyüklükte işletme düşünülerek işletme yönetimlerinin temel unsurları olan yönetim kurulu başkan ve üyeleri, icracı genel müdürler ve şirket ortaklarının etik liderliği kurumsal yönetim ilkelerine de atıfta bulunularak ele alınacaktır.

Ethical Leadership at Companies

In this session ethics leadership subject will be approached at a level of administration. In business life managing the business ethics within a strategic point of view and strengthening it; a need to ethical leadership at micro level companies is inevitable. In this

session considering companies in all sizes, being basic elements of administration management; the ethical leadership of chairman of the board and members, performer general directors and company partners will be discussed by addressing to the institutional management principles.

16:00-16:15 : **Kahve Arası**
Coffee Break

16:15-17:00 : **Adil Ticaret İçin Etik**
Business Ethics for Fair Trade

Moderatör, Moderator:

- ✓ **Prof. Dr. F. N. Can ŞİMGİ-MUGAN**, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletme Bölümü Öğretim Üyesi/*Professor of Business Administration, Middle East Technical University*

Ana Konuşmacı, Key Note Speaker :

- ✓ **François VINCKE**, ICC Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkan Yardımcısı/*Vice Chairman of ICC Anti-Corruption Commission*

Adil Ticaret için Etik

Bu oturumda, saygı ve şeffaflık esasına dayalı, uluslararası alanda daha fazla eşitliği sağlamaya yönelik bir yaklaşım olan adil ticaretin önemi ve dünyadaki uygulamaları üzerinde durulacaktır. Ekonomik açıdan dezavantajlı üreticiler için fırsatlar yaratılması, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanması, adil ticaret uygulamaları, adil fiyatlandırma, çocuk işgücünün durdurulması, ayrımcılığın engellenmesi, cinsiyet eşitliği ve dernek kurma özgürlüğü, iyi çalışma koşullarının sağlanması, kapasite geliştirmenin desteklenmesi, adil ticaretin teşvik edilmesi ve çevreye saygı prensipleri çerçevesinde, daha iyi ticaret koşulları sunan ve üretici ve işçilerin haklarını güvence altına alarak sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmayı amaçlayan adil ticaretin geliştirilmesi için işletmelerin sahip olması gereken etik değerlerin neler olduğu bu oturumda değerlendirilecektir.

Business Ethics for Fair Trade

In this session, being based on principle of respect and transparency, an approach which lay on more equality in an international area the importance of fair trade and its implementations around the World will be discussed. Within the scope of creating opportunities for economically disadvantaged producers, providing transparency and accountability, fair trade implementations, fair pricing, stopping child labour, preventing discrimination, gender equality and freedom of association, providing good working conditions, supporting the development of the capacity, encouraging fair trade and

respect to the environment, what kind of ethical values should the companies have to develop the fair trade which presents better trade conditions and aims to contribute to sustainable development by assuring the rights of producers and employees will be discussed.

22 Eylül 2012, Cumartesi
22 September 2012, Saturday

Yer: TOBB Konferans Salonu
Place: Conference Hall of TOBB

09:00-11:00 : **İş Etiğine Genel Bakış**
The General Outline of Business Ethics

Oturum Başkanı, Session Chair:

- ✓ **Doç. Dr. Semra Feriha AŞÇIGİL**, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletme Bölümü Öğretim Üyesi/Associate Professor, Department of Business Administration, Middle East Technical University

Milli Kültür, İş Kültürü, İş Etiği Etkileşimi
Correlation between National Culture, Business Culture and Business Ethics

- ✓ **Prof. Dr. Yasemin ARBAK**, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı/Dean of the Faculty of Business Administration, Dokuz Eylül University

Ekonomik Krizlerin İş Etiğine Yansımaları: Gerçekler, Dersler
Reflections of Economic Situation on Business Ethics: Realities, Lessons

- ✓ **Süreyya SERDENGEÇTİ**, Merkez Bankası Eski Başkanı, Former Governor of the Central Bank of Turkey & TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi İktisat Bölümü Kıdemli Öğretim Görevlisi, Senior Lecturer at Department of Economics, TOBB University of Economics and Technology & Türkiye Ekonomi Politikaları Vakfı (TEPAV) İstikrar Enstitüsü Kurucu Direktörü, Director of the Stability Institute at The Economic Policy Research Foundation of Turkey (TEPAV)

Yasal Düzenlemeler ve Kurallar İş Etiğini Sağlamada Yeterli midir?
Are the Legal Framework and Rules Enough to Enforce Business Ethics?

- ✓ **Prof. Dr. Nesrin ÇOBANOĞLU**, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Etiği

İş Etiğine Genel Bakış

Bu oturum iş etiğine etki eden faktörlerin genel olarak ele alınması üzerinde durmaktadır. Buna göre iş kültürünün milli kültürden bağımsız olamayacağı, ülkenin ekonomik durumunun (örneğin krizler, işsizlik) iş etiğini etkilediği, ülkedeki yasal düzenlemeler ve her düzeyde oluşturulmuş etik kuralların (zorlayıcılık gücüne de bağlı olarak) iş etiğine uyumu etkilediği bilinmektedir. Bu oturumda ilgili faktörlerin iş etiğine etkileri ile global dünyadaki dönüşümün bu faktörlere ve iş etiğine yansımalarının neler olduğu üzerinde durulacaktır.

The General Outline of Business Ethics

This session lay on discussing the factors effects business ethics as general. According to this, the business culture's cannot be independent from national culture, the economic position of the country's effecting the business ethics and legal reforms of the country's and all levels of ethical rules' effecting the harmony to the business ethics is known. In this session related factors' effects to the business ethics and reflection of exchange in global World to these factors and to the business ethics will be discussed.

11:00-11:20 : **Kahve Arası**
Coffee Break

11:20-12:00 : **Meslek Etik Kurallarının İş Etiğinin Geliştirilmesindeki Rolü**
The Role of Code of Ethics in the Development of Business Ethics

Moderatör, Moderator:

- ✓ **Prof. Dr. Serdar ÖZKAN**, İzmir Ekonomi Üniversitesi İşletme Bölüm Başkanı/Professor and Chair, Department of Business Administration, İzmir University of Economics

Ana Konuşmacı, Key Note Speaker :

- ✓ **Ian Waters**, ACCA Tescilli Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği Düzenleme ve Standartlar Müdürü (İngiltere) / ACCA - Association of Chartered Certified Accountants Regulation and Standards Manager (UK)

Mesleki Etik Kuralların İş Etiğinin Geliştirilmesindeki Rolü

Muhasebe, uygulamalı iş etiğinin en iyi tartışıldığı ve anlatıldığı işletmecilik alanı şeklinde de tanımlanmaktadır. Bunun en önemli nedeni iş hayatında yaşanan pek çok etik problemin neredeyse tamamının, kurgusu gereği muhasebe alanına yansıyor olmasıdır. Hatta iş etiği konusundaki eğitimlerin önemli bir kısmı muhasebe yönlü

vakalarla yapılabilmektedir. Bu oturumda muhasebe mesleğinin global etik kurallarını da hazırlayan meslek örgütünün temsilcisinin konu hakkında görüşlerinin alınması sağlanacaktır.

The Role of Code of Ethics in the Development of Business Ethics

Accounting could be identified as the best business administration area in which the applied business ethics is discussed and mentioned. The most important cause of this is; nearly all ethical problems in business life reflect to the accounting area. Even most of workshops about business ethics could be done with accounting oriented cases. In this session it is going to be provided to take the thoughts of the representative of a business organization, which also prepares the global ethics of accounting business.

12:00-13:00 : **Öğle Yemeği**
Lunch Break

13:00-14:00 : **Etik Liderlik**
Ethical Leadership

Moderatör, Moderator :

✓ **Doç. Dr. Çağnur BALSARI**, Dokuz Eylül Üniversitesi /Dokuz Eylül University

Ana Konuşmacı, Key Note Speaker :

✓ **Fredrik GALTUNG**, Tiri Etik Hareketi Kuruluşu Başkanı ve Kurucu Ortağı/Chief Executive and Founding Partner, Tiri Integrity Action

Etik Liderlik

Bu konuşma etik lider ve etik liderliğin ne olduğuna ilişkin olacaktır. İlk bakışta etik lider olmak için iyi insan olmak, güçlü kişiliğe sahip olmak, erdemli olmak vb. özelliklerin yeterli olduğu düşünülmektedir. Bunların önemi yadsınmamakla birlikte, etik liderlik bunların ötesinde daha karmaşık bir olgudur. Bu konuşma dünya örnekleriyle etik liderliğin genel çerçevesini çizmek üzere kurgulanacaktır.

Ethical Leadership

This speech is going to be about what ethics leader and ethical leadership is. At first sight it could be thought that being a good person, having a powerful personality and being virtuous is enough to become an ethics leader. The importance of all these are incontrovertible but apart from all these, being an ethics leader is a more complex case. This speech will be fictionalized by examples from World to review the ethics leadership in general terms.

14:00-14:30 : **Kahve Arası**
Coffee Break

14:30-16:30 : **Panel: Sivil Toplum ve Etik Liderlik**
Panel Session: Non-Governmental Organizations and Business Ethics

Moderatör, Moderator:

✓ **Rıfat T. NALBANTOĞLU**, TÜRMOB Etik Komitesi Başkanı/*Head of the Ethics Committee, the Union of Chambers of Certified Public Accountants and Sworn-in Certified Public Accountants of Turkey*

Konuşmacılar/Speakers:

✓ **İsmet BERKAN**, Gazeteci/*Journalist*

✓ **Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ**, Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı/*President of the Ethics Board for Public Servants,*

✓ **Timur ERK**, Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı/*President of the Association of Turkish Chemical Industrialists*

✓ **Halim METE**, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı/*Vice President of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB)*

✓ **İsmail Hakkı BALIÇ**, TÜRMOB Etik Komitesi Üyesi/*Member of Ethics Committee & Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir/Certified Public Accountant*

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Prof. Dr. Serdar SAYAN, TOBB Üniversitesi

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Can ŞIMGA-MUGAN, ODTÜ

Prof. Dr. Semra AŞÇIGİL, ODTÜ

Prof. Dr. Ali HALICI, Başkent Üniversitesi

Doç. Dr. Çağnur BALSARI, Dokuz Eylül Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ahu GENİŞ GRUBER, TOBB Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Berna TARI KASNAKOĞLU, TOBB Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

O. Fatih SOYSAL, TOBB

Aysel ŞİMŞEK, TÜRMOB

Ali Rıza EREN, TÜRMOB-TESMER

Hande TOROS, TOBB

Ali Emrah KUZUİMAM, TOBB

TÜRMOB Etik Komitesi

TOBB - Reel Sektör Araştırma - Geliştirme ve Uygulama Dairesi